

POROČILO ZA OBDOBJE 2008 – 2013

Prvi del vsebuje uspehe in neuspehe pri uresničevanju programske zaobljube, sprejete na III. skupščini Sindikata Glosa 24. malega travna 2008. Da jih je mogoče neposredno primerjati, navajamo na levi strani sprejeto besedilo, na desni pa poročamo o njegovem uresničevanju.

V drugem delu so dejanja, zadrege, pobude in iskanja, ki jih življenje sprti prinaša.

Sestavni del poročila so tudi poročanja predsednikov Glosinih konferenc, v pisni ali ustni obliki.

PRVI DEL

Zvesti.

Pravica do dela, svobodna kulturna ustvarjalnost, pravica pravočasnega plačila, varno in zdravo delo in življenje, varna starost, človekove pravice in osebno dostojanstvo, pravica do različnosti, pravna in socialna država, spoštovanje narodovih korenin, demokratični in kulturni medsebojni odnosi, pravica do resnice, srčnost in pogum, premagovanje dvojne morale in sposobnost najprej pometati pred svojim pragom.

V besedah in dejanjih smo dosledni in predani temeljnim načelom. Vendar smo sami in skupaj s svojo sindikalno centralo premalo učinkoviti, da bi jih v celoti ubranili, kaj šele izboljšali.

Marsikatera pravica iz delovnega razmerja in pokojninsko-invalidskega zavarovanja se je skrčila, razvodenela ali postala okrasek politike.

Ostajajo srčnost, pogum, načelnost, optimizem.

Tudi v prihodnje bomo prostovoljna, samostojna interesna organizacija članov in članic, neodvisna od parlamenta, vlade, organizacij delodajalcev, političnih strank in verskih skupnosti.

Varovali bomo vse pravice svojih članov, ki izhajajo iz kolektivnih pogodb, zakonskih določil, ustavne opredelitve, mednarodnih konvencij in zdravega razuma.

Kratenju, kršenju in krčenju pravic, ter vsem poizkusom slabšanja delovnopravnega in socialnega položaja naših članov bomo nasprotovali z vsemi zakonitimi sredstvi.

Varovali bomo doseženo raven pravic. Predlagali in sprejemali bomo le spremembe in rešitve, ki bodo ugodnejše od dosedanjih. S tem bomo sooblikovali takšno socialno in kulturno podobo Slovenije, ki bo vodila iz preteklih zmot v uspešno prihodnost.

Tako bomo prispevali tudi k postopnemu oblikovanju kulturne politike, ki ne bo v službi ideologije, vsakokratnega vladajočega političnega programa ali evropskega združitvenega diktata, kar kultura po svoji naravi vedno zanika in prerašča.

Ohranili bomo število zaposlenih v kulturi in večini omogočili delo za nedoločen čas.

Srednje zadovoljni.

Zavrnilo smo poskuse različnih političnih interesov, da bi vplivali na odločitve in javno držo našega sindikata. Predvsem znotraj naše sindikalne centrale smo dosledno ravnali kot interesna organizacija in prvi opozarjali na odločitve, ki bi jim lahko botrovali politični interesi.

Manj učinkovito smo se borili z razdvojenostjo: spoštovati solidarnost, vzajemnost in splošno veljavnost, kar je zraslo skupaj, z zvestobo klasični podobi sindikata; ali se bolj posvetiti pravicam in ugodnostim članstva?

Naivni.

Čas poročila zajema čas krize, ki je še izostrila temeljno značilnost kapitalizma. Program se je v tem delu pokazal kot zastarela kratkovidnost, rezultati pa so posledica globalizacije splošnega egoizma.

Prizadevanja za širjenje pravic uspešno ovira politika, ki naivno sprejema evropski diktat.

Kot večina sindikatov javnega sektorja, smo bili v duhu varčevalnih pritiskov prisiljeni skleniti tudi kakšen kompromis, ki je utesnil doseženo raven pravic. Za razliko od mnogih sindikatov javnega sektorja pa nismo podprli vseh tovrstnih ukrepov.

Mrtva črka na papirju.

Pravzaprav smo v primerjavi z mnogimi dejavnostmi, kjer nastajajo ruševine delovnih

Prožno varnost bomo v praksi spreminjali v varno prožnost.

razmerij, lahko zadovoljni. Čeprav država grozi s krčenjem delovnih mest javnih uslužbencev, je v kulturi število zaposlenih celo nekoliko naraslo.

Žal pa se tričetrť novih pogodb o zaposlitvi sklepa za določen čas. To že močno ogroža dolgoročno socialno in siceršnje varnost zaposlenih, zlasti na nosilnih delovnih mestih. Moremo od novega zakona o delovnih razmerjih (ZDR-1), sprejetega 5. marca 2013, pričakovati več?

Znova neuspešni.

Sodelovali bomo v skupnih sindikalnih prizadevanjih za krajšanje delovnega časa ob plačanem 30-minutnem odmoru dnevno.

Gre za slabokrvnost novodobnega sindikalizma, ki je prisiljen opuščati najbolj naravne zahteve po počlovečenju življenja. Opuščanje boja za skrajševanje delovnega časa pomeni soglašanje s politično doktrino »Živim, da delam«. Za nas pa bi morala ostati trajna usmeritev »Delam, da živim«.

Ohranitev plačanega odmora med delom je civilizacijska pridobitev, ki so jo prisiljeni priznavati tudi zakrknjeni nasprotniki (brez glasu proti izglasovan ZDR-1 to potrjuje).

Vztrajni, a še neuspešni.

V kolektivni pogodbi za javni sektor bomo zagotovili takšno razvrstitev in ovrednotenje orientacijskih delovnih mest v kulturi, ki bodo v celoti primerljiva z ostalimi dejavnostmi in poklici v javnem sektorju.

Ko smo leta 2002 to zapisali, smo bili trdno prepričani, da bo takšna kolektivna pogodba podpisana v šestih mesecih.

Vendar oblast in medsindikalni egoizem preprečujeta uspešen konec.

Počasni.

S kolektivno pogodbo za kulturne dejavnosti bomo v skladu s kolektivno pogodbo javnega sektorja in Zakona o sistemu plač v javnem sektorju zagotovili

Nabor in vrednotenje delovnih mest v kulturi sta trenutno na ravni, ki bi lahko zagotovila primerljiv in enakopraven/enakovreden položaj zaposlenih.

takšen nabor delovnih mest in vrednotenja, da bodo v celoti odpravljene krivične plačne razlike za zaposlene v kulturi.

Najkasneje čez 12 mesecev bomo obnovili pogajanja za spremembe Kolektivne pogodbe za kulturne dejavnosti in testno primerjali plačna gibanja v javnem sektorju na način, da ne bi znova prišlo do plačnih nesorazmerij.

Stalno bomo spremljali plačna gibanja in pravočasno preprečili vse kršitve in morebitne samovoljne razlage pravic iz novega plačnega sistema.

V tem času bomo začeli in zaključili pogajanja o kolektivni pogodbi (ali aneksu) za samostojne kulturne ustvarjalce na osnovi predloga, ki ga je pripravila naša Konferenca samostojnih ustvarjalcev na področju kulture in medijev.

Vendar moramo izboljšati plačni sistem v smeri večje pravičnosti, t.j. popraviti krivične razlike v plačnih razredih. Še posebej se moramo zavzeti za tehnične delavce oziroma zaposlene v skupini »spremljajočih« delovnih mest, ki opravljajo univerzalna in temeljna dela. Smiselno je združiti primerljiva delovna mesta glede na poimenovanje in vsebino nalog ter jih korektno ovrednotiti. Javnim uslužbencem v skupini »J« je skupno to, da so med njimi velike razlike, večinoma pa so podcenjeni in ne morejo napredovati v nazive. Zaskrbljujoče je, da so se jim junija 2012 že tako nizke plače še dodatno znižale.

Pretežno neuspešni.

Gospodarska, finančna in politična kriza, znižanje osnovnih plač javnim uslužbencem s hkratno odpravo plačnih nesorazmerij, sprejem zakona za uravnoteženje javnih financ, proračunov in zakona o izvrševanju proračunov ter stavkovna pogajanja so glavni krivci za zastoj.

Puška v koruzi.

Plačna gibanja spremljamo, kršitve in samovoljne razlage argumentiramo, kar se preprečiti dá, preprečujemo. Kljub temu člani nimajo nič višjih plač.

Ponovno na začetku.

Predlog smo dali, a se nismo izpogajali. Konec februarja 2013 smo poslali še dodatne spremembe in dopolnitve Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK) v smeri čimprejšnje sklenitve kolektivne pogodbe.

V skladu s kolektivno pogodbo bomo zaposlenim za določen čas omogočili višjo osnovno plačo in lažje dosegljivo dodatno prostovoljno pokojninsko zavarovanje.

Povečali bomo sredstva za delovno uspešnost in uveljavili dodatne stimulatивne elemente plačne politike.

Dosegli bomo, da bo letno naraščanje osnovnih plač v prihodnjem obdobju doseglo stoo odstotno inflacijsko rast oz. realno rast cen življenjskih potrebščin, in povečali delež rasti iz naslova splošne produktivnosti.

Predlagali bomo izboljšave delovnih pogojev, tako da bi se težji delovni pogoji odpravili povsod, kjer sodobne rešitve ali tehnologija to omogočajo.

Po puško v koruzo.

V skladu z določili ZUJIK-a moramo izpogajati višje vrednotenje dela in na ta način vsaj malo povečati socialno varnost zaposlenih za določen čas. Večkrat, nazadnje v februarju 2013, smo predlagali spremembe zakona.

Neuspešni.

V začetku leta 2011 smo bili po zahtevnem usklajevanju sindikatov javnega sektorja in vlade praktično pred prenovo sistema učinkovitejšega nagrajevanja – napredovanja javnih uslužbencev. Zaradi kolapsa vlade nismo dosegli ničesar.

Delno neuspešni.

Varčevanje, pomanjkanje denarja, nujni posegi v maso plač – preverjeni izgovori. Kljub temu si plačna lestvica javnih uslužbencev vsakega 1. januarja minimalno opomore.

Glava v pesku.

Področje smo zanemarili, misleč, da novi zakon o varnosti in zdravju pri delu opravlja svoje delo samodejno.

Delodajalci so nagnjeni k izogibanju sodobnejšim rešitvam. Izgovori so klasični (denar) ali apokaliptični (če bi se to šli, bi morali zavod zapreti).

Kjer je tehnologija prinesla primernejše, bolj zdrave materiale, pa so se delovni pogoji izboljšali tudi po zaslugi sindikata.

Vztrajali bomo pri zahtevah za izboljšanje organizacije dela, tako da se bo zmanjševal delež neenakomerno razporejenega delovnega časa, nočnega dela, dela v izmenah, dela ob nedeljah in praznikih, dela po posebnem razporedu in nadurnega dela.

Predlagali bomo pogajanja za višje vrednotenje dela ob sobotah.

V prihodnjih pogajanjih bomo vztrajali pri pravici do trinajste plače.

Uspešni z zadržkom.

Da bi izboljšali organizacijo dela, ublažili težave, ki izvirajo iz neenakomerno razporejenega delovnega časa, dela ob sobotah, praznikih in drugih dela prostih dnevih, ter omogočili zaposlenim dnevni in tedenski počitek, smo napravili mnogo predlogov, opozoril in ocen.

Ni nam povsem uspelo, še se pojavijo kršitve in pritiski na zaposlene. Delodajalci se priročno izgovarjajo s »specifičnostjo uprizoritvenih dejavnosti«.

Premalo vztrajni.

Večkrat smo predlagali višje vrednotenje dela ob sobotah, a nismo uspeli. Temeljna ovira naj bi bila zakonska opredelitev šestdnevnega delovnega tedna, ki premalo upošteva svojstvene razmere dela v kulturi.

Ne bomo se odpovedali predlogu niti prepričanju, da imamo pravico do višjega vrednotenja dela v času, ko je večina prosta.

Koruza v puški.

Vlada vsiljuje prepričanje, da je dodatek iz naslova delovne uspešnosti do višine ene osnovne plače primerno nadomestilo za trinajsto plačo.

Borba za trinajsto plačo se mora nadaljevati, z ureditvijo v kolektivni pogodbi za javni sektor in v kolektivni pogodbi za kulturne dejavnosti.

Spoštovali bomo solidarnost in načelo splošne veljavnosti, vendar se bomo v prihodnje bolj posvetili pravicam in ugodnostim članov in manj pravicam za vse.

Predlagali bomo, da delodajalci prevzamejo del stroškov za delo, ki ga sindikat opravi tudi za nečlane in celo za delodajalce.

Uspešno usmerili razmišljanje.

Ostali smo zvesti sindikalnim vrednotam, solidarnosti, splošni veljavnosti, vzajemnosti. A v razmerah, ko individualizem in egoizem postajata vrednoti, se nam to maščuje v osipu članstva.

Povečano število kršitev pravic iz delovnega razmerja, pozivi na pogajanja za izboljšanje plačnega sistema, stavke, protestna zborovanja in članske ugodnosti na ravni sindikalne zveze so osip nekoliko umirile, vendar bo potreben zasuk v sindikalnih glavah.

Koristen je nastavek v ZDR-1: pravice, ki niso urejene v zakonu (jubilejna nagrada, solidarnostna pomoč, trinajsta plača, božičnica ipd.), se bodo v skladu z določili kolektivnih pogodb dejavnosti lahko priznavale le članom sindikata.

Vztrajni.

Dolgoletna pogajanja na vseh ravneh organiziranosti sindikatov javnega sektorja so pokazala, da moramo sindikati opravljati tudi dela, ki bi jih mogla in morala vladna stran.

Nenavadno je, da morajo člani s članarino plačati delo, ki ga opravimo za vse, kot davkoplačevalci pa še delo, ki ga opravijo vladne službe.

Spodobi se in pravično je: vse delo naj se plača iz javnih sredstev. Rezultati so namenjeni vsem javnim uslužbencem in davkoplačevalcem. Državne službe so zaradi nas in ne mi zaradi njih.

Zagotavljali bomo pogoje za učinkovitejše delo dosedanjih in prihodnjih sindikalnih konferenc.

Pri delitvi skupne sindikalne lastnine bomo pridobili tolikšen primerljiv delež, da bo zagotavljal najmanj dosedanje pogoje za uspešno delovanje Sindikata Glosa.

Izobraževalni program Zveze svobodnih sindikatov bo tudi v prihodnjem obdobju temelj za usposabljanje in izobraževanje naših članov in še posebej sindikalnih zaupnikov.

Zmerno uspešni.

Pogoje za delovanje konferenc zagotavljamo v obsegu, ki ga vodstva konferenc želijo.

Štirim konferencam (splošne knjižnice, samostojni ustvarjalci na področju kulture in informiranja, tehnični delavci v uprizoritvenih dejavnostih, gledališki ustvarjalci) se je v maju 2011 pridružila še Sindikalna konferenca glasbenikov GLOSA – SKG, ki pod predsedstvom kolega Andreja Srake deluje izredno uspešno.

Uspešni na pol poti.

Uspela je delitev lastnine nekdanjih sindikatov. Ohranili smo tudi večinsko lastništvo Doma sindikatov in Sindikalnega izobraževalnega centra v Radovljici, ki sramotno propada.

V prihodnjem obdobju se bo delila lastnina na konstitutivne dele oziroma sindikate, člane ZSSS.

V januarju 2013 je predsedstvo ZSSS imenovalo posebno komisijo, ki bo pripravila predlog za delitev sindikalnega premoženja. V komisiji imamo svojega člana.

Brez ocene.

Izobraževalni program ZSSS zaenkrat poteka v okviru načrtovanja za večinsko potrebo in ni posebej prilagojen svojstvenim pobudam našega sindikata.

Naše pobude so bile občasno dobro izvedene, le da so za naše materialne možnosti predrage.

Za naše posebne potrebe pa bomo organizirali Glosine sindikalne delavnice.

Pooblaščenim sindikalnim zaupnikom bodo prejeli posebne identifikacijske izkaznice Sindikata Glosa.

Vztrajali bomo pri uresničevanju naše pobude za ustanovitev Sindikalne koalicije Slovenija – SI.KOS, ki naj programske poveže vse sindikalne centrale in samostojne sindikate za doseganje temeljnih skupnih ciljev.

Odlično in zanič.

Odlično: sindikalne delavnice, ki nam jih je uspelo organizirati, so bile tematsko pestre, inovativne in odzivne.

Zanič: na sindikalno delavnico 1. in 2. marca 2013 v Fiesi se je, kljub aktualnim temam (ZDR-1, ZPIZ-2, ZUJIK in NPK), prijavilo izrazito malo oseb. Delavnico smo morali odpovedati oziroma preložiti, na čas po IV. skupščini.

Srednje zadovoljni.

Dobra ideja in še boljši namen nista naletela na odziv v sindikalni zvezi, ki kaže premalo ambicij za sistematično delo z dolgoročnimi cilji.

V začetku leta 2012 smo prenovili člansko izkaznico. Razlika v izgledu in kakovosti je očitna.

Pobuda je padla v vodo.

Pravzaprav v močvirje liderskih in drugih sindikalnih ambicij. Pobuda se je sprevrgla v občasne kratkoročne pozive po skupnem nastopanju, ki se pogosto sprevrže v nastopaštvo.

Je ideja slaba ali čas še ni zrel? Ideje ne bomo zavrgli.

Po sili razmer sta se pogajalski skupini sindikatov javnega sektorja združili vsaj v enotnem nastopu do vladne strani: pri pogajanjih in stavkah javnega sektorja v letih 2012 in 2013.

Nasprotovali bomo zmanjševanju obsega pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja in povečevanju prispevka za prostovoljno zdravstveno zavarovanje.

V programu za varno starost si bomo prizadevali, da bi bil vsak aktivni zavarovanec tudi dodatno prostovoljno pokojninsko zavarovan. Soustvarjali bomo pogoje, da bi se zaposleni lahko dodatno prostovoljno pokojninsko zavarovali kolektivno preko delodajalcev.

Če bo le mogoče, bomo spore reševali mirno, s poravnavanjem, s pomirjanjem in z arbitražo.

Svoje najuspešnejše sindikalne zaupnike bomo kot doslej predlagali za odličja, priznanja in plaketo Zveze svobodnih sindikatov Slovenije.

Kar uspešni.

Skupaj z enako mislečimi nam je uspelo ohraniti spodobno raven pravic na področju zdravstvenega zavarovanja.

Sestavni del boja je tudi naša podpora prizadevanjem za ohranitev splošno dostopnega javnega zdravstva.

Uspešni.

Za zaposlene v kulturi smo v okviru skupnega projekta javnega sektorja zagotovili dodatno pokojninsko zavarovanje iz sredstev sporazumne delitve eskalacije plač iz naslova rasti inflacije v preteklih letih.

To osnovo so nekateri zavodi še nadgradili za svoje uslužbenice.

Precej uspešni.

Večino sporov smo rešili mirno.

V več primerih smo zahtevali presojo ustavnosti (regres za letni dopust za leto 2012, zniževanje nekaterih pokojnin, obvezna upokojevanja ...). Zaenkrat smo uspeli pri Pravilniku o izdaji dovoljenja za vzajemno katalogizacijo.

Manj uspešni.

Tudi člani našega sindikata prejemajo pomembna priznanja ZSSS.

A zadnje priznanje je v letu 2008 prejel kolega Janez Kocjan iz Cankarjevega doma.

Ustanovili pa bomo tudi posebno Glosino priznanje za izvirno, uspešno in odzivno sindikalno delo.

V medijih bomo prisotni in razpoznavni kot samostojna in neodvisna organizacija tudi v primerih, ko bi sindikalna centrala ravnala v nasprotju z načelom neodvisnosti.

Število članov bomo v tem obdobju povečali.

Nadvse uspešni.

Glavni odbor Sindikata Glosa je že v prejšnjem mandatu ustanovil priznanje »Glosin klobuk«. Vsako leto ga prejme posameznik oziroma posameznica za izvirno, uspešno, odzivno, vztrajno, trmasto, nepopustljivo, argumentirano in nepoklicno sindikalno delo.

Ugledno priznanje smo prvič podelili na III. skupščini 24. aprila 2008, ko ga je za leto 2007 prejela kolegica Beti Fičur z Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti. Od tedaj se podeljuje ob praznovanjih Prešernovega rojstnega dneva. Prireditve, na katerih sodelujejo priznani slovenski ustvarjalci, naši in drugi sindikalni kolegi izjemno toplo sprejemajo.

Dovolj uspešni.

V medijih smo razpoznavni, čeprav se praviloma pojavljamo v konglomeratu sindikatov javnega sektorja ali v okviru na videz kohezijske ZSSS.

Ustvarili smo svojo podobo, lastno izvirnost, svoj pogled na svet in mesto med sindikati.

Pretežno neuspešni.

V času, ko je modrost že ohraniti obstoječe število članov, je ocena trda. A poštena.

Skoraj v vseh sindikatih število članov upada. Tudi pri nas se jih nekaj več izčlani (upokojitve, zamenjava zaposlitve, denarna stiska) kot jih pristopi. Čeprav gre za evropski pojav, lahko krivdo iščemo pri vodstvu.

Na mednarodnem področju bomo ohranili in gojili dosednji obseg sodelovanja (FIA EURO MEI), na novo pa bomo vzpostavili sodelovanje s sorodnimi organizacijami v državah jugovzhodne Evrope.

Imeli bomo več kot 130 sindikalnih zaupnikov, organizacijsko središče in pravno pomoč v vseh območnih organizacijah ZSSS, najmanj pet območnih odborov, tudi naš časopis Delavsko enotnost, lasten informator Glosarček, skupno računalniško omrežje in medsebojni informacijski sistem, skupno tehnično, finančno, strokovno in pravno službo, skupno Delavsko hranilnico, sedež glavnega odbora v III. nadstropju Doma sindikatov v Ljubljani, še sodobnejšo računalniško in komunikacijsko opremo, do dva poklicna delavca, službeno kolo in obilico pozitivne delovne energije in dobre volje.

Še več.

Kolega Marko Simčič in Andrej Sraka sta zelo dejavna v Mednarodni zvezi igralcev (FIA) in Mednarodni zvezi glasbenikov (FIM), katerih članica je Glosa. Oba sta aktivna udeleženca sestankov in drugih srečanj: v letu 2012 se je Marko udeležil tudi svetovnega kongresa FIA v Torontu v Kanadi (potekal je od 27. do 30. septembra 2012), Andrej pa svetovnega kongresa FIM v Buenos Airesu v Argentini (od 3. do 5. oktobra 2012). Kongresna priporočila in resolucije, sprejete tudi na pobudo Sindikata Glosa, smo poslali pristojnim ministrom, vladi, parlamentu in uradu za intelektualno lastnino.

UNI Europa je na pobudo kolega Denisa Miklavčiča uspešno izvedel mednarodno konferenco o samozaposlenih leta 2009 v Ljubljani.

Prejeli in sprejeli smo pobudo za sodelovanje, ki jo je konec februarja 2013 dal Hrvaški sindikat delavcev v kulturi (HSDK), najprej z vabilom h gostovanju naše delegacije v Zagrebu, kasneje pa še z udeležbo na okrogli mizi »Sindikat kulture in kultura v Evropski uniji«.

Skoraj drži.

Le, da imamo manj kot 130 sindikalnih zaupnikov in pravno pomoč v manjšem številu območnih organizacij. Nimamo več skupnega podjetja za sindikalni turizem. Resnično smo se preselili v tretje nadstropje in imamo enega poklicnega in dva častna delavca.

Pozitivna delovna energija in dobra volja se ohranjata.

DRUGI DEL

Besede iz poročila za čas od leta 2002 do 2008 so primerno izhodišče tudi za tokratno poročilo: dokazujejo stalnice sindikalnega dela, kateremu ostajamo zvesti. Z avtorskimi pravicami in navajanjem virov tako nimamo težav.

Ker načrtovanje dela za naslednjo petletko ne more zajeti vsega, kar življenje sprti prinaša, poročilo v prvem delu predstavlja kratek zagovor bolj ali manj uspešnega uresničevanja sprejetih nalog.

Resnično delo je obsežnejše in zahtevnejše. Mogoče bi ga bilo prikazati na dnevniški ali literarni ravni, s suhoparnim nizanem sestankov, obiskov, pogovorov, gradiv. Ali z izpovednim pisanjem o pričakovanjih, čustvenih šokih, aroganci, neprizanesljivosti, otopelosti, veselju, smehu in zadovoljstvu slehernega sindikalnega delovnega dne.

Vse skupaj je odsev dela glavnega odbora, petih območnih odborov in treh delavcev v tretjem nadstropju Doma sindikatov na Dalmatinovi ulici 4 v Ljubljani. V prostoru s telefoni, računalniško opremo, arhivom, cvetjem, pitno vodo in (na)smehom.

Pet let zadošča za tisoče takšnih in drugačnih pisanj; za desetisoče telefonskih pogovorov ob vsakem času dneva; za sprejem tisoč in enega obiskovalca; za prebiranje desetisoč strani suhoparnih gradiv in za tretjino toliko koristne literature; za sodelovanje na tisoč sestankih, pogovorih in usklajevanjih reprezentativnih sindikatov javnega sektorja, na izčrpavajočih pogajanjih z vladnimi predstavniki in nešteti sejah pogajalske komisije, na

sestankih koordinacije stavkovnih odborov sindikatov javnega sektorja, na sejah delovnih teles državnega zbora in državnega sveta. Medtem pozabiš na prehrano, prenašaš sebe in druge in se veseliš naslednjega delovnega dneva.

Kakšne bi bile številke, če bi jim dodali vse, kar se za naše člane dogaja na območnih odborih in v območnih organizacijah ZSSS!

Na koncu seveda štejejo le rezultati in dogodki, tudi nenačrtovani.

Sodelovali smo na lastnih in skupnih protestnih zborih:

- za dvig minimalne plače;
- za ubranitev socialne države, za dostojne pokojnine in višje plače;
- zoper sprejemanje protidelavske zakonodaje;
- proti Svetlikovi pokojninski in invalidski reformi;
- proti nesprejemljivim rešitvam v evropski direktivi o delovnem času;
- proti nepravilnim strukturnim reformam, ostrim varčevalnim ukrepom in načinu gospodarskega upravljanja EU;
- v bran spoštovanju in vrednotenju dela v kulturi in javnem sektorju nasploh;
- pred veleposlaništvu v znak solidarnosti z grškimi delavci in upokojenci, itd.;
- pred poslopji državnega zbora, vlade in ministrstev ob svetovnem dnevu človekovih pravic zoper vse večjo revščino, za dostojanstveno delo in pravično plačilo, za

delavske in socialne pravice migrantov;

- proti določilom zakona za uravnoteženje javnih financ, ki je nekaterim upokojencem znižal pokojnine;
- za pravico do dela, kulture in jezika;
- v obrambo samostojnega ministrstva za kulturo na Prešernovem trgu (7. februarja 2012 smo ustanovili tudi ministrstvo za kulturo v senci Prešernovega spomenika) in pred Cankarjevim domom;
- za solidarno Slovenijo;
- in še in še.

Zborovali in protestirali smo skupaj z evropskimi delavci v Strasbourgu, Bruslju, Budimpešti.

Udeležili smo se evropskih in svetovnih srečanj mednarodnih organizacij, katerih članica je Glosa.

Prisostvovali in programsko sodelovali smo na mnogih prvomajskih proslavah.

Bili smo nosilci, organizatorji in gostitelji evropskega projekta na temo krepitev sindikalne usposobljenosti v uprizoritvenih dejavnostih Evropske unije. Konferenca in evalvacijski sestanek sta bila v februarju in septembru 2012.

Sodelujemo pri referendumih, peticijah in državljskih pobudah.

Tvorni in samonikli smo v izvršnem odboru in predsedstvu ZSSS.

Aktivno smo prispevali k vsebini in sklepanju VI. kongresa ZSSS.

Reprezentativnost na področju varstva narave in popravek plač z upoštevanjem napredovanj

V maju 2009 je Sindikat Glosa z odločbo Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve pridobil tudi reprezentativnost na področju varstva narave. Uspeh je bil toliko večji zaradi nagajanj bratskih sindikatov, vključno znotraj ZSSS.

Po triletnem prizadevanju sindikatov Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave in Triglavskega narodnega parka za odpravo anomalij, ki so nastale zaradi neupoštevanja napredovanj nekaterih delavcev pri prevedbi plač ob prehodu v nov plačni sistem, je bil trud poplačan. Vztrajni sta bili zlasti sindikalni zaupnici Martina Stupar in Tea Lukan Klavžer, ki sta po dolgotrajnih usklajevanjih in pogajanjih s pristojnimi organi izbojevali izjemno pomembno bitko za popravek prevedenih plač in drugih pravic zaposlenih. Obe sta tudi zaslužni prejemnici Glosinega klobuka.

Še nekaj pomembnosti:

S sklenitvijo kolektivnih pogodb v letu 2008 smo v zaključno fazo pripeljali plačno reformo, ki se je začela leta 2002 s sprejetjem zakona o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS). Kasnejši predlogi vlade so jemali več, kot smo v preteklosti izborili, plače javnih uslužbencev so iz dneva v dan realno padale. Namesto približevanja cilju plačne reforme je vlada na nedoločen čas odložila odpravo nesorazmerij in breme krize ponovno naložila tistim, ki so s plačami ves čas zaostajali. Da bi ohranili njihovo dostojanstvo in pravico do

socialnega dialoga ter da bi med ekonomsko, finančno in politično krizo preprečili še hujše socialne posledice, smo se tudi v Sindikatu Glosa septembra 2010 pridružili stavki javnega sektorja. Ta se je s sporazumom o razrešitvi stavkovnih zahtev končala 13. oktobra istega leta.

Sledila so pogajanja, med drugim o prenovi ZSPJS. Po večmesečnem intenzivnem usklajevanju smo v januarju 2011 skorajda prišli do učinkovitejše ureditve nagrajevanja – napredovanja javnih uslužbencev. Zaradi nenadnega krča na vladni strani je bil ves trud zaman.

Kljub strinjanju večine drugih sindikatov, ki so do sredine aprila 2011 sodelovali v postopku usklajevanja zakona o izvajanju dejavnosti splošnega pomena, smo bili skupaj z nekaterimi sindikati javnega sektorja znotraj ZSSS odločno zoper predlog zakona. Zakon kasneje res ni bil sprejet, a če obstaja najmanjša možnost za privatizacijo javne lastnine, bomo tudi v bodoče prvi in zadnji, ki bomo tovrstnim poskusom najostreje nasprotovali.

Sodelovali smo v splošni stavki javnega sektorja in protestih 18. aprila 2012. »Varovali« smo zaposlene v kulturi in naravi in pravico do kolektivnega dogovarjanja ter preprečili še večjo škodo za zaposlene v javnem sektorju.

V maju 2012 smo po večmesečnih trdih pogajanjih sklenili dogovor, stavkovni sporazum in aneks h Kolektivni pogodbi za kulturne dejavnosti v Republiki Sloveniji. Bistvo: ob neprijetnejšem splošnem znižanju plač v javnem sektorju smo hkrati

odpravili tretjo in četrto četrtno nesorazmerij v osnovnih plačah.

Z javnim pismom ministru Francu Bogoviču septembra 2012 smo uspešno odbili napad na strokovnost in neodvisnost Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave. Se pa neuspešno pogajamo o kolektivni pogodbi za varstvo narave, ker se – ne pogajamo. Ministrstvo za kmetijstvo in okolje se, kljub našemu vztrajanju, ne odzove.

Stavkali smo tudi 23. januarja 2013, med drugim zaradi ohranitve delovnih mest ter enakopravnega pogajanja o masi plač in pogojih dela na področju kulture in varstva narave.

Na osnutke – predloge sprememb in dopolnitev ZUJK-a smo reagirali hitro, odločno in strokovno, med drugim kar dvakrat poleti 2011 in ponovno v februarju 2013. Podali smo tudi pripombe na osnutka nacionalnih programov za kulturo v aprilu 2011 in februarju 2013.

Aktivno sodelujemo v organih za razlago kolektivne pogodbe za kulturne dejavnosti in kolektivne pogodbe za negospodarske dejavnosti.

Ne tarnamo in se ne hvalimo. A vsakodnevnih ustnih in pisnih mnenj, stališč, nasvetov, odgovorov, zahtev za varstvo pravic, zastopanj članov pred delodajalci, tožb, študij in pripomb na splošne akte delodajalcev, preučevanj individualnih in drugih aktov, odločb, sklepov, pogodb, itd. itd. ... je na stotine.

Ko nas prosijo, ne odklonimo pomoči niti drugim sindikatom dejavnosti.

Podoba našega dela pa ne more biti popolna brez vašega prizadevnega dela, kolegice in kolegi, sindikalne zaupnice in zaupniki, članice in člani glavnega odbora in komisij, sekretarke in sekretarji, vodje območnih odborov! Brez vaših vsakodnevnih naprezanj, pregovarjanj, prepiranja z direktorji in drugimi organi in osebami; kakor tudi prijetnejših opravil, kot so praznovanja, izleti in podobno – smo lahko zgolj embalaža brez prave vsebine.

Hvala vsem.